

LAJTORJA

A Kölcsey Ferenc Református
Gyakorló Általános Iskola lapja

XIX. évfolyam 3. szám 2018. március

A tartalomból:

Felvételiztek a nyolcadikosok
A robotika szakkör
A Petőfi Irodalmi Múzeumban jártunk
2018 állatai és növényei
A gyermekistentiszteletről

ELŐSZÓ

„Mi is hirdetjük nektek, hogy azt az ígéretet, amelyet az atyáknak tett Isten, beteljesítette nekünk, az ő gyermekeiknek, amikor feltámasztotta Jézust.”

/Apostolok cselekedetei 13,32/

A húsvéti örömhírral köszöntöm a Lajtorja olvasóit néhány nappal virágvasárnap előtt. Lassan véget ér a harmadik negyedév iskolánkban és ismét hosszabb tanítási szünet következik. A tél utolsó komoly támadásának voltunk szemtanúi március 17-én, de az előrejelzések szerint a hónap végén már gyönyörű tavaszi időjárásnak örülhetünk.

Időközben megkezdődött a tanulmányi versenyek második félévi sorozata. Iskolánk képviselői sikeresen szerepeltek Budapesten, a Bolyai Természettudományi Csapatverseny Országos Döntőjében, a Református Iskolák Országos Angol Nyelvi Versenyén Cegléden, valamint a Szentesi Kiss Bálint Református Általános Iskolában megrendezett XII. Országos Multimédiás Bibliaismereti Versenyen. Remélhetőleg elégedetten térnek haza csapataink Gyuláról, Kecskemétről és Mezőtúrról is.

Február 28-án megkaptuk a 2017. évi országos kompetenciamérés eredményét. Tanítványaink ismét magasan az országos átlag és a megyeszékhelyi általános iskolák átlaga felett teljesítettek szövegértésből és matematikából!

A tanév kezdetén iskolánk 1-3. évfolyamának református tanulóitól azt kértük, hogy az első félévben legalább négy alkalommal (havonta legalább egyszer) vegyenek részt valamelyik egyházközség gyermek-istentiszteletén. Az „Atyám házában” hívogató füzetek adatainak összesítése alapján azok a tanulók, akik eleget tettek a kérésnek, osztályfőnöki dicséretben részesültek. Akik nem kapcsolódtak be az első félévben a gyermekistentisztelet-látogatásba, vagy kevesebb, mint négy alkalmon vettek részt, a második félévben felzárkózhatnak osztálytársaikhoz.

Hamarosan - az áprilisi beiratkozással - lezárul a következő tanévre vonatkozó beiskolázási folyamat. Intézményünk keresettsége nem csökkent, így a 150 leendő elsőssel a KisTk összlétszáma szeptembertől továbbra is meghaladja az 1140 főt. Ez azonban a jövőben sem jelentheti azt, hogy megfeledekeznénk a személyre szabott oktatásról és nevelésről.

A következő hetekben jobbnál jobb programok követik egymást iskolánkban: versünnap, a költészet tavasza, Mesevilág Színjátszó Fesztivál, pályaaorientációs nap, a nyolcadikosok tánciskolai záróvizsgája, a pünkösdi gyülekezeti kiszállás, az ének-zene tagozatosok hangversenye, az osztálykirándulások, a trianoni megemlékezés, a diák-önkormányzati nap és a bolhapiac. Mindezek mellett intézményünk április közepén helyet biztosít a tanítóképzős hallgatók országos anyanyelvi tanítási versenyének is.

Szeretetközösségünket tovább erősítjük a tavaszi szünet előtti húsvéti családi istentiszteleten a Református Nagytemplomban. Erre az alkalomra is szeretettel hívjuk és várjuk a kedves szülőket.

A tantestület nevében jó pihenést és áldott húsvéti ünnepeket kívánok valamennyi tanulónknak és családjának!

Ember Sándor
igazgató

A madárkalitka

„... nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekből, hanem drága véren, a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak a vérén.” (Péter első levele 1.19-20)

George Thomas lelkipásztor húsvét reggelén, amikor a zsúfolt templomban felment a szószékre, egy régi, rozsdás, rozoga madárkalitkát vitt magával, és letette a szószék párkányára. A gyülekezet tagjai meglepődve nézték és kíváncsian várták, mi fog történni. A prédikáció így kezdődött:

Amikor tegnap végigmentem az utcán, szembe jött velem egy fiú, és a kezében lóbálta ezt a kalitkát, aminek az alján három kis veréb lapult. Megállítottam és megkérdeztem tőle:

- Mi van a kalitkában?
- Csak ez a három szerencsétlen madár felelt.
- Aztán mihez kezdés velük? – kérdezősködtem.
- Hazaviszem őket, és szórakozom egy kicsit – felelt.
- De előbb-utóbb beleunsz majd. Utána mit csinálsz velük?
- Van otthon két macskánk – mondta a fiú –, azok szeretik a madárhúst. Megetetem őket velük.

Hallgattam egy darabig, aztán ismét megszólaltam:

- Fiam, mennyit kérsz a madarakért?
- Minek magának ezek a vacak, szürke madarak. Még énekelni sem tudnak. Még csak nem is szépek.
- Mennyit akarsz értük? – kérdeztem ismét.

A fiú végignézett rajtam, mintha megbolondultam volna, aztán megmondta az árat: tíz dollár. Kivettem a zsebemből, és odaadtam neki. A fiú letette a kalitkát a földre, és eltűnt. Fogtam a kalitkát, elvittem a közeli parkba, ott letettem, kinyitottam az ajtaját, és szabadon engedtem a madarakat.

Miután a lelkész befejezte a madaras történetet, egy másikba kezdett: Egy nap az ördög büszkén dicsekedett Jézus előtt:

Milánik Jázmin és
Szentpéteri Eszter 3a rajza

- Az embereket a kezem közé kaparintottam. Csapdát állítottam nekik, olyat, aminek nem tudnak ellenállni. Most már az enyémeik!
- Mit akarsz tenni? – kérdezte Jézus.
- Szórakozni fogok velük. Megtanítom őket arra, hogyan gyűlöljék egymást. És mindezt nagyon fogom élvezni – mondta az ördög.
- Mit csinálsz majd velük, ha elegend lesz a játékból?
- Megölöm őket! – hangzott a válasz.
- Mennyit kérsz értük? – kérdezte Jézus.
- Mi szükség lenne rájuk? Nem jók semmire! Téged is csak gyűlölni fognak. Leköpnék, megkínoznak és megölnék.
- Mennyit az áruk? – kérdezte újból Jézus.

Az ördög így szólt:

- Az életedet!
- Rendben! – mondta Jézus, azután kifizette az árat...

Ezzel George Thomas fogta a madárkalitkát, és a döbönt csendben lement a szószékről.

(Forrás: <http://velunkazisten.hu/book>)

Szilágyi Tamás

Kedves Gyerekek!

Szinte időutazás volt az előző két lapszámunk Lorántffy Zsuzsánna és Bethlen Kata életével. Milyen jó, hogy századokkal ezelőtt is voltak ilyen példamutató asszonyok! Most viszont nagyot ugrunk az időben, méghozzá a huszadik századba! Ekkor is éltek Magyarországon olyan asszonyok, akik életükkel, szolgálatukkal megmutatták: lehet és kell Krisztushoz tartozni, valamint Vele másokért munkálkodni!

Molnár Mária

Nem egy ritka név birtokosa született Várpalotán 1886-ban egy tízgyermekes családba. A gyerekek közül Máriával együtt négyen maradtak életben, s ő maga is vérszegény, testileg gyenge, lassan fejlődő gyermek volt. Édesapja vendéglős volt, s nem foglalkozott igazán a vallással. Édesanyja viszont komolyan vette a hitet és igyekezett gyermekeit is így nevelni. Miután az édesapa vállalkozása tönkrement, a család Pestre költözött. Mária itt ismerkedett meg a Bethánia C. E. szövetséggel, ahol elfogadta Jézus Krisztust megváltójának. Ez után határozta el, hogy egész életét Istennek szenteli, így jelentkezett diakonisszának. Szerette volna felvetetni magát a Filadelfia Diakonissza Együletbe.

Hamarosan azonban másképp alakult az élete. Meghalt az édesapja, így állást kellett vállalnia, hogy segíteni tudjon a családjának. Mivel a Bethesdában (kórház) jó képzést kapott (kisebb műtéteket is el tudott végezni), mint műtősnővér helyezkedett el, ekkor került Aradra, s itt érte az első világháború kitörése. Dr. Csia Sándor katonaoorvos vette maga mellé, így került egy járványkórházba. Nem is sejtette még ekkor, hogy milyen nagy hasznát fogja venni ezeknek a tapasztalatoknak a feketék között.

A háború után jutott el Liebenzellbe, a német missziói iskolába, s találta meg hamarosan igazi élethivatását: elhatározta, hogy

misszionárius lesz. Egy előadást hallgatva ébredt fel benne a vágy, hogy Pápua Új-Guineába, azon belül Mánusz szigetére menjen, s a feketék között teljesítsen szolgálatot. Hosszú és nehézségekkel teli évek után végül el is jutott a szigetre, és elkezdhetette munkáját. A Magyar Református Egyház első misszionáriusnője lett Molnár Mária.

Gondolhatnánk, hogy akkor milyen szép élete lehetett, hiszen elérte a célját, végre azt csinálja, amit mindig is akart. Egy darabig valóban így volt. Isten áldása kísérte munkálkodását. Élete példa volt a pápuák között, akik közül nagyon sokan megszerették előbb Máriát, majd az ő Megváltóját is. Missziz Doktor – így nevezték el őt szeretett pápuái. 1940 tavaszának végétől már nem érkezett haza több levél Máriától. Kitört a II. világháború és szünetelt a postaforgalom. Molnár Mária és a többi misszionárius ellenséges nemzetiségűek lettek a szigeten. 1942-ben a japánok elfoglalták az Admirális szigeteket, melyekhez Mánusz is tartozott. 1943. március 16-án a szigeten tartózkodó összes misszionáriust Lugoszbba rendelték a japánok, majd behajózták őket az Akikaze torpedórombolóval. A misszionáriusok vezetője tudta, hogy soha többé nem térnek vissza a pápuák közé, hanem a japánok megölik őket. Valóban így történt.

Emlékeztük azonban a mai napig megmaradt a szigeten. Molnár Mária nevét két márványtábla is őrzi: egy a temetőben (a sír üres!) és egy modern iskolaépület névtáblája: Molnár Mária Kollégium.

Ha többet is szeretnétek megtudni Molnár Máriáról, ajánlom figyelmetekbe Beliczay Angéla „Engem várnak a szigetek” című könyvét.

Kellemes tavaszi szünetet és áldott húsvét ünnepet kíván Nektek

Kurgyisné Zsuzsa néni

Felvételiztünk

2018. január 20. Ez volt az a nap, amikor az írásbeli felvételi feladatsort megírta minden nyolcadikos. Hogy mikén mentünk keresztül? Leírhatatlan. Én a magam részéről annyit mondhatok, a tanárain segítsége nélkül nem tudtam volna ilyen jól szerepelni a felvételin.

Nagyon jó érzés túl lenni rajta! Sokat segített, hogy az előtte lévő pár hónapban annyit gyakoroltam, és jártam előkészítőre.

Szerintem ez az egész egy kicsit túl van tolvá. Nem olyan nehéz, de természetesen felkészülést igényel. Legkésőbb fél évvel előtte kezdjétek el a gyakorlást!

Tanácsolnám, hogy ne izgulj, de úgyis fogsz.

Az írásbeli vizsgán zárd ki a külvilágot! Ne foglalkozz a melletted ülővel, a tanárral, hanem csak a feladatlappal és az idővel! Az idődet jól oszd be, az ellenőrzésre is maradjon elég idő, az nagyon fontos!

A legnehezebb pillanat az volt, amikor osztották a lapokat. Hirtelen nagy csend lett a teremben, a levegő megfagyott.

Ez egy sok fáradozással teli, de rengeteg új élményt nyújtó út volt! Nekem hatalmas segítséget jelentett, hogy a tanárain nemcsak felkészítettek, hanem folyamatosan támogattak, biztattak, tartották bennem a lelket, és elhitették velem, hogy képes vagyok jól megcsinálni, és bekerülni oda, ahova szeretnék. Az írásbeli és a szóbeli előtt is az ő szavaikra gondoltam, és bevált!

Az én esetemben a szüleim jobban izgultak, mint én. Állandóan a felvételin rágódtak.

Szerintem az a lényeg, hogy kihozzuk magunkból a maximumot. Mindig magatokhoz viszonyítsatok, és a saját céljaitokat akarjátok elérni! Nem kell 98 pontos felvételit írni ahhoz, hogy sikeres és boldog felnőttek legyünk!

A felkészülés nagy fizikai és lelki megterhelés volt, de most már látom, hasznomra vált. Jó érzés megerősödve magad mögött hagyni egy nehéz időszakot.

A szóbelin a tanárok segítőkészek voltak. Nem kellett volna annyit izgulnom, mert eleget tanultam, és a tanárain eleget tanítottak, hogy bármelyik középiskolába esélyem legyen bekerülni.

A szóbelin nemcsak a tudásodtól függ a siker, hanem a téged érő stressz feldolgozásától, és a vizsgáztató személyétől is. Próbálj jó benyomást kelteni a mogorva matek-kémia szakos középiskolai tanárban!

Sokat segít, ha szimpatikusnak találják téged! Légy határozott, vagy legalább mutasd azt, hogy az vagy! Amit mondasz, azt hangosan mondd, és ne nézz kérdőn a vizsgáztatóra, ha nem vagy biztos a válaszod helyességében! Légy magabiztos, és a felvételt megnyerted!

Egy tanács: a szóbeli felvételi előtt ellenőrizd, hogy a szükséges „iratok” nálad vannak-e! Én ugyanis annyira izgultam, hogy az igazolványt sikeresen otthon hagytam...

Vigyázz rá, hogy ne szerepeljenek kínos dolgok a tájé-

koztatóban, az enyémet tüzetesen átnézték a szóbeli vizsgámon. Szóval, ha dicséretet és ötösök vannak benne, az egy nagy előny a számodra!

Március van, és nagyon jó érzés ennyi munka után végre túl lenni ezen az egészen!

A felvételi után arra jöttem rá, hogy bármi is lesz, én örülni fogok neki, mert Isten úgyis úgy rendezi el a dolgokat, ahogy nekem a legjobb!

Az tudom ajánlani nektek, utánunk jövő kedves felvételizők, hogy időben kezdjétek el becsületesen felkészülni, és nem kell izgulni, mert úgyis oda jutsz, ahova kell!

Jövőre kívánunk nektek sok kitartást, leendő nyolcadikosok!

Fontos, hogy mindent beleadjatok, sok időt és energiát fordítsatok a felkészülésre, és akkor minden rendben lesz!

Én elégedett vagyok az eredményemmel, és ez a lényeg! Sok sikert nektek is!

Eredményeink

Református Iskolák XV. Országos Adventi Szavaló – és Dicséreténeklő Versenye, Kun-hegyesi Református Általános Iskola 2017. december 1.

3. helyezés Demény Réka 5.b

Református Iskolák Országos Asztalitenisz Bajnoksága - Kiskunhalas 2017. december 2-3.

Asztalitenisz - egyéni

1. helyezés Tar Dániel 6.c

2. helyezés Tar Dorina 8.c

Asztalitenisz - páros

1. helyezés Tar Dorina 7.c,

Tar Dániel 5.c

Sakk - egyéni

4. helyezés Nagy Károly Péter 6.b

"Reklámra fel! Iskolagyümölcs-program verseny"

2017. december 4.

1. helyezés Moldvay Gergely 4.z

Karácsonyi versmondó verseny

2017. december 6-7.

5-6. évfolyam

1. helyezés Demény Réka 5.b

2. helyezés Cseh Flóra 5.z

3. helyezés Máthé Flóra 6.a

7-8. évfolyam

1. helyezés Bulik Janka 7.z

2. helyezés Cserta Dóra 8.c

3. helyezés Parti Bianka 8.b

Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási verseny - iskolai forduló

2017. december 8.

5-6. évfolyam továbbjutott a megyei fordulóra Kovács Eszter 7.z

Olvasd többet! Nemzetközi olvasást népszerűsítő verseny

2017. december

5-6. évfolyam

1. helyezés Molnár Csilla 6.c

5-6. évfolyam

1. helyezés Rázsó Fanni 6.c

Úszás Diákolimpia - Városi döntő

2017. december 18.

I. korcsoport 50 m gyorsúszás

1. helyezés Kovács Kitti 2.z

I. korcsoport 50 m hátúszás

2. helyezés Kovács Kitti 2.z

I. korcsoport 50 m gyorsúszás

3. helyezés Araczkai-Szabó Olivér 2.a

I. korcsoport 50 m hátúszás

3. helyezés Győriványi Bulcsú Ágost 1.a

II. korcsoport 4x50 m fiú gyorsváltó

2. helyezés Mosolygó Ábel 3.c, Tajti Balázs

4.d, Dobos László 3.d, Leskó István 3.a

II. korcsoport 4x50 m leány gyorsváltó

2. helyezés Dávid Dorka 4.z, Laboda Ágnes

4.d, Pók Petra 4.d, Virág Ágnes 4.b

II. korcsoport 50 m mellúszás

3. helyezés Virág Ágnes 4.b

III. korcsoport 50 m mellúszás

2. helyezés Fekete Balázs 5.c

III. korcsoport 100 m gyorsúszás, 50 m mellúszás

2. helyezés Balogh Lea 6.z

IV. korcsoport 100 m mellúszás

1. helyezés Kiss Gréta Borbála 8.c

IV. korcsoport 4x50 m leány gyorsváltó

1. helyezés Kiss Gréta Borbála 8.c,

Baráth Evelin 8.c, Cseke Anna 8.c, Fekete

Petra 8.c

IV. korcsoport 100 m gyorsúszás

3. helyezés Kiss Gréta Borbála 8.c

IV. korcsoport 100 m mellúszás

3. helyezés Cseke Anna 8.c

IV. korcsoport 100 m hátúszás

3. helyezés Baráth Evelin 8.c

Országos angol nyelvi verseny

2018. január

7. évfolyam megyei fordulóra jutottak

Veréb Gergely 7.b, Valach Mihály 7.b, Pók

Zsófia 7.b

8. évfolyam megyei fordulóra jutottak

Demeter Zsuzsa 8.c, Kerecsi Panna 8.b,

Molnár Dóra, Szilágyi Ádám 8.b

"Reading in English" megyei 3 fordulós olvasási verseny

2018. január 11.

1. helyezés Vincze Lilla 7.c

Teleki Pál Kárpát-medencei Földrajz-Földtan Verseny - iskolai forduló

2018. január 25.

továbbjutottak a megyei fordulóra

7. évfolyam Antal Róbert 7.c, Boros Lilla

7.b, Menyhárt Ágnes 7.c, Huri Andrea 7.c,

Kocsis Benedek 7.b

8. évfolyam Békési Dániel 8.c, Vincze Re-

beka 8.c

Népdal- és Daléneklési Fesztivál

2018. január 25.

kiemelt arany Szentpéteri Eszter 3.a

kiemelt arany Nagy Csenge 3.a

kiemelt arany Huszti Lilla Natasa 3.a

Kölcsey Városi Tanulmányi Verseny

2018. január 26.

Anyanyelvi csapatverseny 3-4. osztály

1. helyezés Szentpéteri Eszter 3.a, Szabó

Annamária 4.b, Achim Patrik 4.c

Komplex tanulmányi csapatverseny 2. osztály

2. helyezés Orosi Orsolya 2.z, Szücs Ábel 2.z

Angol 5-6. osztály

2. helyezés Pataky Panna 6.b, Zsoldos Milán 6.c

Angol 7-8. osztály

2. helyezés Demeter Zsuzsa 8.c, Molnár Dóra 8.b

Komplex természettudomány csapatverseny 7-8. o.

1. helyezés Szalontai Andrea 8.d, Kocsis Nóra 8.z

Matematika 5. osztály

7. helyezés Petróczy Anna 5.c

Matematika 6. osztály

1. helyezés Nagy Károly Péter 6.b

Matematika 7. osztály

3. helyezés Kiss Mária 7.b

Matematika 8. osztály

4. helyezés Dankó Kincső 8.b

Informatika 7-8. osztály

2. helyezés Veréb Gergely 7.b

Műveltségi és könyvtárhasználati verseny 6-7. o.

1. helyezés Sipos Anna 6.z, Menyhárt Ágnes 7.c

Történelem 6-7. osztály

2. helyezés Jámbor Janka 6.b, Pápai Nóra 7.c

Rajz 3-4. osztály

1. helyezés Bozán Zsófi 4.z

Rajz 5-6. osztály

2. helyezés Zámboi Kincső 6.b

Rajz 7-8. osztály

2. helyezés Bokor Zsófia 7.a

Debreceni Városi Sakk Diákolimpia

2018. január 27.

2. helyezés Szilágyi Dorka 5.b, Pál

Zsófia 5.a, Lukácsi Boglárka 7.c

Teremíjás Európa Bajnokság

2018. január 27.

Csigás íjászkategória

1. helyezés Végh Lili Luca 5.d

Úszás Diákolimpia Megyei Döntő - Debrecen

2018. február 2.

I. korcsoport 50 m mellúszás

2. helyezés Kovács Kitti 2.z

I. korcsoport 50 m hátúszás

2. helyezés Kovács Kitti 2.z

II. korcsoport 4x50m leány gyorsváltó

3. helyezés Dávid Dorka 4.z, Pók Petra 4.d,

Laboda Ágnes 4.d, Virág Ágnes 4.b

I. korcsoport 50m gyorsúszás

3. helyezés Araczkai-Szabó Olivér 2.a

I. korcsoport 50m mellúszás

3. helyezés Araczkai-Szabó Olivér 2.a

II. korcsoport 4x50m fiú gyorsváltó

2. helyezés Tajti Balázs 4.d, Mosolygó Ábel

3.c, Leskó István 3.a, Dobos László 3.d

Rövidpályás Gyorskorcsolya Diákolimpia - Tatabánya

2018. február 2-4.

4. helyezés Balogh Hanna 3.a

Valentin Kupa - Budapest

2018. február 3.

Gyorskorcsolya

4. helyezés Balogh Hanna 3.a

Országos Történelem Tanulmányi Verseny

- Megyei forduló

2018. február 8.

2. helyezés Menyhárt Ágnes 7.c

Bolyai Természettudományi Csapatverseny - Körzeti Forduló

2018. február 10.

5. évfolyam

2. helyezés Cseh Flóra, Bende Vera, Lukasz Noémi, Bene Dóra 5.z

6. évfolyam

2. helyezés Czégény Adél, Majoros Zsombor, Tolnai Gergő, Kiss István 6.c

7. évfolyam

3. helyezés Antal Róbert, Menyhárt Ágnes, 7.c, Kiss Mária Krisztina, Jakab Károly 7.b

7. évfolyam

1. helyezés - döntőbe jutottak

Veréb Gergely, Dobos Ábel, Kocsis Benedek, Békési Tímea 7.b

8. évfolyam

1. helyezés - országos döntőbe jutottak

Békési Dániel, Vincze Rebeka, Komáromi Balázs, Tar Dorina 8.c

Hajdú-Bihar Megyei Tollaslabda Diákolimpia - Hajdúszoboszló

2018. február 10.

A' kategória II. korcsoport fiú

1. helyezés Papp Máté 3.d
2. helyezés Gulyás Attila 3.a
3. helyezés Sándor Csanád 4.a

A' kategória III. korcsoport leány

2. helyezés Kiss Vivien 5.d
3. helyezés Dobos Dóra 5.d
3. helyezés Papp Melitta 5.d

B' kategória I. korcsoport leány

1. helyezés Nagy Nóra 2.d

B' kategória I. korcsoport fiú

2. helyezés Béri Bernát 2.c
3. helyezés Ötvös-Tóth Zétény 3.a

B' kategória II. korcsoport fiú

2. helyezés Vizer György 4.a

B' kategória II. korcsoport leány

2. helyezés Magura Sára 4.z
3. helyezés Gulyás Csenge 4.z

B' kategória III. korcsoport fiú

1. helyezés Mátyus Marcell 6.b
3. helyezés Kelemen Martin 5.a

B' kategória III. korcsoport leány

3. helyezés Kertész Viktória 5.a

Móra Ferenc megyei vers és prózamondó verseny

2018. február 14.

2. helyezés Csontos Márton 2.c
2. helyezés Horváth Flóra 2.c

Zrínyi Ilona Matematika Verseny - megyei

2018. február 16.

5. helyezett Szücs Ábel 2.z

2. helyezés - országos döntőbe jutott- Fekete Fruzsina 3.c

6. helyezés Szilágyi Dorka 5.b
2. helyezés csapat verseny

3. osztály: Fekete Fruzsina 3.c, Csukás Dalma 3.b, Szentpéteri Eszter 3.a

III. Stylus Szépirási Verseny - Vésztő

2018. február 23.

1. helyezés Óri Boglárka 3.d

Hunyadiak nyomában - megyei tanulmányi verseny - Hunyadi János Általános Iskola
2018. február 26.

Rajz verseny

3. helyezés Nádházi Hunor 2.b

Szépíró verseny

3. helyezés Németh Máté 2.b
3. helyezés Kertész Benjámin 3.c
1. helyezés Küzmös Molli 4.z

Hajdú-Bihar Megyei Klímastratégia kidolgozása és Éghajlatváltozási Platform létrehozására című irodalmi pályázat

2018. március 1.

- különdíj Kiss István Ádám 6.c

XII. Országos Multimédiás Bibliaismereti Verseny, Szent Károly Református Általános Iskola

2018. március 2.

3-4. évfolyam

4. helyezés Hajdu Csongor Bertalan 4.d,
Dvorák Balázs 4.d

5-6. évfolyam

4. helyezés Kiss István Ádám 6.c, Sós Jáz-

min 6.c

7-8. évfolyam

1. helyezés Pluhár Enikő 8.z,
Pluhár Anna 8.z

Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny - megyei forduló

2018. március 3.

2. helyezés Szilágyi Dorka 5.b
2. helyezés Kovács Eszter 6.c

Kelet Magyarország Aerobik Diákolimpia - Makó

2018. március 4.

Egyéni

1. helyezés Csarnai Dorina 8.d

Páros

1. helyezés Erdős Petra 8.d, Ónadi Zsófia 8.b

Trió

1. helyezés Csarnai Dorina 8.d, Erdős Petra 8.d, Ónadi Zsófia 8.b

Bolyai Természettudományi Csapatverseny- országos döntő

2018. március 10.

7. évfolyam

3. helyezés

- Veréb Gergely, Dobos Ábel, Kocsis Benedek, Békési Tímea 7.b

8. évfolyam

7. helyezés

- Békési Dániel, Vincze Rebeka, Komáromi Balázs, Tar Dorina 8.c

Gratulálunk!

Orosi Orsolya és Szücs Ábel a versenyen.

Szilágyi Dorka 5.b.

Végh Lili Luca a dobogó tetején

A megyei második helyezett csapatunk: Szentpéteri Eszter, Csukás Dalma és Fekete Fruzsina

A II. korcsoportos fiú gyorsváltó

Az országos harmadik helyezett csapatunk

Egy nyolcadikos visszaemlékezése

Mindenki kiöltözve, elegánsan lépett be álmai gimnáziumába a szóbeli napján. Sokan még ekkor is a jegyzeteket magolták, mások önmaguk nyugtatására figyeltek.

Hogyan éltem meg mindezt én?

Erre elég egyszerű a válasz. Két liter kávéval könnyen.

El ne higgyétek, ez csak vicc volt. Amolyan nagyizolás!

Komolyra fordítva a szót: a szóbeli csak egy rövid elbeszélgetésből állt. Mindenki izgult, de utólag azt mondom, hogy felesleges volt.

Engem és még 5 diákot egyszerre hívtak be a terembe. Mindenki húzott egy számot, amit bediktáltunk a tanárnő jegyzetfüzetébe. Kedvesen közölte, hogy 30 percük van felkészülni. Megnyugodtam, hogy fél óra alatt pont kész leszek a témámmal, az ókori Rómával. Persze mindenhol van akadály, mint most is. De mondjátok meg, milyen unalmas lenne az élet akadályok nélkül!

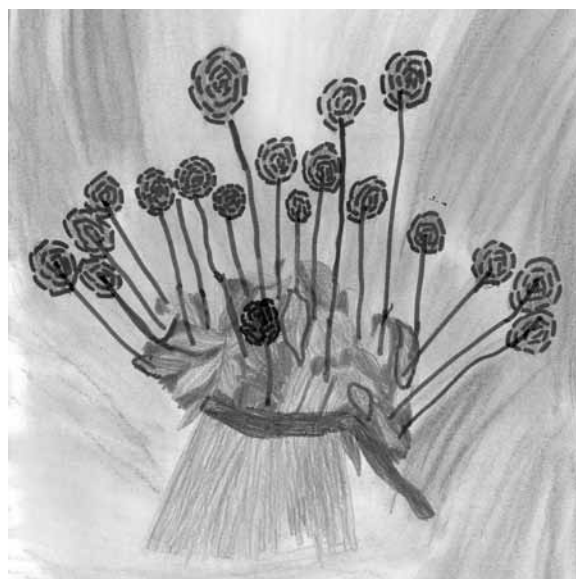
A tanárnő komoly arckifejezéssel rám nézett, és így folytatta:

- Kivétel Kecskeméti Csenge, mivel ő lesz az első szóbeliző! Abban a pillanatban a szívem kihagyott egy ütemet.

De nyilván ők is tudták, hogy egy ilyen hatalmas anyagról nem tudok majd olyan könnyen beszámolni. Így szerencsémre csak az egyik alcímmel kapcsolatban kérdeztek, mivel elég sok felelő várt még rájuk.

Szerencsére nem vallottam szégyent, jól sikerült a feleletem.

Mikor kijöttem, a családtagjaim (mint szerintem mindenkinek) levegőt nem hagyva kérdezgettek arról, mi történt odabent. Lehet, sőt biztos, hogy jobban izgultak, mint én. Próbáltam összefoglalni nekik, de elég nehéz levegőt

Fekete Fanni 2.b rajza

venni, pláne ha még faggatnak. Azért jó érzés volt, hogy ennyien szurkolnak nekem.

Minden hetedikesnek megnyugtatóan mondom, hogy nem olyan félelmetes a felvételi, mint amilyennek beállítják. A kérdező tanárok kedvesek voltak, és feloldották a bennem levő feszültséget.

Sok szerencsét kívánok a jövő nyolcadikosainak.

Azért örülök, hogy túl vagyok rajta.

Kecskeméti Csenge 8.b

Sherlock Holmes nyomdokán az Arany János - kiállításon

2017-ben ünnepeltük Arany János születésének 200. évfordulóját. A Kölcsey Múvelődési Központ ebből az alkalomból rendezett kiállítást egy múzeumpedagógiai foglalkozással összekötve tekintette meg a 6. z osztály az elmúlt hónapban.

Amikor beléptünk a kiállítóterembe, hatalmas könyveket láttunk. Már előre tudtuk, hogy érdekes és hasznos információkkal leszünk gazdagabbak. A kiállításvezető 5-6 fős csapatokra osztott minket, majd kiválasztottuk a nekünk legjobban tetsző Toldi- szereplőt. Mi Bence képében kedvességpontokat gyűjtöttünk. Kilenc különböző feladatot kellett megoldani a kiállított anyag segítségével. Megtudhattuk például Arany Jánosról, hogy kiskora óta maláriában szenvedett, valamint egyéb betegségei közé tartozott a folyamatos epeköhullás is. Pont ezért tíz testvéréből csak egy maradt életben. Ez a betegség azért alakult ki a családban, mert fertőzött volt házuk padlója. Feleségével éppen ezért nem ápolt szoros kapcsolatot, amit az is bizonyít, hogy csak a 13. és a 30. évfordulójukra írt hozzá szerelmes verset. Kaptunk erőnléti feladatot is: fel kellett emelni egy gerundiumot, ami régen arra szolgált, hogy oltsák vele a tüzet. Miután elvégeztük az összes feladatot, ellenőriztük a válaszainkat. Minden jó válasz egy dobást ért a dobókockával. Nekünk sikerült a 44 pontot összehozni, de a másik csapat nagyon szorosan mögöttünk állt a 43 pontjával.

Németh Máté 2.b rajza

Szerintünk azonban mindenki győztesnek érezhette magát, hiszen összemérhettük a tudásunkat, sőt új információkat szerezhettünk a Toldi írójáról.

Éva néninek és Margó néninek köszönjük, hogy eljuthattunk ide. Bizonyára mindenkinek szép és hasznos emlék marad.

Horvát Nikolett, Hajnal Fruzsina, Kupovics Kincső Enikő,
Venter Fédra Jázmin 6.z

A robotika szakkör

- **Most Bélteki Gáborné Gyöngyi nénivel beszélgetünk a robotika szakköréről. Egyáltalán mi az a robotika szakkör?**

- Ezen a szakkörön a számítógép használatával robotokat keltünk életre. A robotokat először meg kell építeni. LEGO elemekből építenek a harmadikosok és az alsósok robotokat. Az elsősök pedig készen kapnak egy sárga színű méhecske alakú robotot, azzal dolgoznak. Így megtanulják a gyerekek, hogy hogyan kell tájékozódni a számítógépen, hogy hogyan kell programot írni. Ahhoz, hogy ez a program megvalósuljon, hogyan kell elindulnia egy robotnak.

- **Mióta működik ez a szakkör?**

- Az előző tanévben kezdtük el a mostani 3.b osztályos gyerekekkel. Akkor a LEGO robottal kezdtünk el dolgozni.

- **Mikor találkozhatnak a szakkör tagjai?**

- Ez változó. Az első osztályosok hetente, minden hétfőn. A harmadik osztályosok is hétfőn délután szoktak velem találkozni, az 5-6. osztályosok pedig csütörtökön $\frac{3}{4}$ 3-1/2 4-ig.

- **Mit csinálnak ezen a szakkörön?**

- A gyerekek megismerik a robothoz tartozó elemeket. Aztán építünk egy robotot a harmadikosokkal és a felsősökkel. Ezt a robotot aztán elindítjuk egy program segítségével. Életre keltjük ezt a gépezetet. Az elsősökkel pedig egy padlórobottal, egy méhecskével foglalkozunk. Ez a Bee-bot. Azokon pedig olyan gombok vannak, amelyekkel lehet irányítani. Mehet előre, hátra, de egy helyben megfordulhat jobbra és balra. Ez alapján programozzák be és jutnak el egyik helyről a másikra, egy előre elkészített táblán, térképen.

- **Hol vannak ezek a foglalkozások?**

- Ezek a szakkörök a tantermünkben vannak, ott ahol van

számítógép is. Mert az EV 3-hoz, a LEGO robothoz szükség van számítógépre is. A padlórobothoz nincs. Azt a tükörs tornateremben tartjuk.

- **Gyöngyi néninek hogyan jutott eszébe, hogy ezt a foglalkozást elindítsa?**

- Mivel nagyon sokat foglalkoztok a számítógéppel, azon gondolkoztam, hogyan lehetne ezt bekapcsolni az oktatásba is. Erre úgy találtam rá, hogy találkoztam egy pályázattal, amiben a LEGO robotra lehetett pályázni. A debreceni National Instruments hirdette meg ezt a pályázatot. Ekkor nyertünk három robotot. Jön onnan egy néni és egy bácsi, aki velünk együtt dolgozik ezeken a szakkörökön. Irányít bennünket., hogy hogyan lehet életre kelteni egy robotot. A padlórobotot pedig egy továbbképzésen láttam. Úgy gondoltam, hogy az elsősök is had próbálják ki a számítógépes tudásukat. Ezek így kerültek hozzánk. Ezeket az iskola vásárolta meg. Hat ilyen padlórobotunk van, úgynevezett „kaptárban” laknak.

- **Vannak ezen a területen versenyek?**

- Igen vannak versenyek. Az elsősöknek és a harmadikosoknak egy levelezős versenyben van most részük. A feladatokon itthon dolgozunk. A feladatlapokon levő feladatokat megvalósítjuk egy pályán. Ezt be kell küldeni a szervezőknek. A felsősökkel pedig most éppen szumó robotot építünk. Egy szumó robot versenyre készülünk. Itt egy megadott pályán kell versenyezni két robotnak. Amikor a két robot találkozik, az erősebb robotnak le kell töltenie a másikat a pályáról. Aki a pályán marad, az a győztes.

- Köszönjük szépen a beszélgetést. Sok sikert kívánunk!

A riport elhangzott az iskolarádió 2018 02. 22.-i adásában. A riportot Gáspár Adél 4.c és Huri Andrea 7.c készítette.

Biztosan sokan vannak az olyan debreceni emberek, akiknek semmit nem mond a címben említett intézmény: PIM. A budapestiek közül már sokkal többen vágnák rá a megfejtést: Petőfi Irodalmi Múzeum. Ezt a nagyon érdekes és rendhagyó múzeumot látogatta meg egy napfényes téli napon az 5. c osztály Emőke néni és Engszler Attila bácsi kíséretével.

Valószínű, hogy még az alsósok közül is sokan ismeritek a János vitéz című elbeszélő költeményt. Ennek a napnak azonban nem János vitéz, hanem Petőfi Sándor volt a főszereplője, hiszen ő alkotta meg a verset. Petőfi versei megragadják olvasóikat, sorai ott zsongnak mindannyiunk fülében. Pont emiatt érdekes igazán Petőfi Sándor személye is, és ha eddig nem tartottad volna annak, akkor feltétlenül nézz be ebbe a rendhagyóan izgalmas múzeumba, vagy olvasd tovább ezt a cikket!

A mi osztályunknak volt szerencséje eljutni ide. Vonattal utaztunk Budapestre, ez volt a második legszórakoztatóbb dolog ezen a napon. Némi metrózás és kis séta után a múzeumban álltunk, csodálat fogott el bennünket az előtérben felállított nyomdagép láttán. Nem akármilyen gép volt ez, ugyanis ezzel nyomtatták ki először a 12 pontot!

De mindez csak a kezdet volt! Lenyűgözött minket a kiállítás interaktivitása, vagyis, hogy nem csak nézelődni lehetett, de meghallgatni, kipróbálni, bebújni, felpróbálni, kitalálni, megérinteni, rákattintani, továbbmesélni... és még ki tudja mi mindent!

Ezen túl a tárlat tele volt igazi érdekességekkel: Szendrey Júlia hajtincse, Petőfi pénztárcája, iskolai könyve, csizmája. Vagy tudtátok-e, hogy nagy költőnk, mikor katona volt, és őrt kellett állnia, icipici verses könyvet vitt magával, és olvasással ütötte el az időt, ami miatt meg is büntették? Annyi új, izgalmas dolgot tudtunk meg Petőfiről, hogy nem győztünk csodálkozni rajta.

Aztán 5-6 fős csoportokba rendeződtünk, és kezdődött a játék. A János vitézből kellett minden teremben 1-1 jelenetet előadni. A dolog sok kreativitást igényelt, hiszen nemcsak a szereplők, de a kellékek és a díszletek is mi magunk voltunk. Így történt aztán, hogy Miklósvölgyi Bogi és Gyulai Sári „alakították” Iluska sírját, míg Krajczár Dávid, mint paripa, lelkesen hordta a hátán körbe-körbe Leskovics Pétert, alias János vitézt.

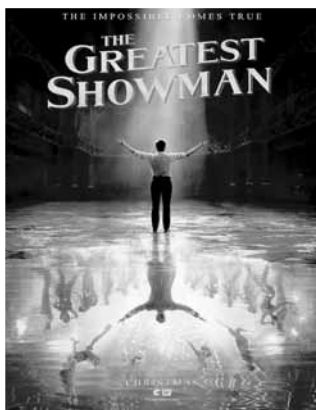
Anna néni, a játék vezetője (a múzeum munkatársa) olyan lelkesen és színesen adott elő mindent, hogy azt is magával ragadta, aki nem is érdeklődött Petőfi költészete iránt.

Számtalan rendkívül érdekes dologgal lettünk gazdagabbak a nap végére, ám sajnos ez a nap sem tarthatott örökké, így egy rövid Duna-parti séta után haza vonatoztunk, gondosan ügyelve arra, hogy mire a vonat befut Debrecenbe egyetlen szem chips, cukorka és morzsányi csokoládé se maradjon az úti csomagokban. Itthon aztán nem győztük az élményeinket mesélni. Ha Budapesten jártok, jusson eszetekbe nektek is, és ne hagyjátok ki ezt a különleges kiállítást!

Vitéz Kata 5.c

A Legnagyobb showman

Én rajongásig szeretem a filmeket ezért örülök hogy most lehetőséget kaptam megírni ezt a cikket.

Amikor megnéztem egy filmet, attól azt várom, hogy lebilincselő és elgondolkodtató legyen, sok-sok kérdést vessen fel bennem és még sokáig a hatása alatt legyek. Ezt a filmet pont ezért szeretem.

Ez a film egy olyan témát dolgoz fel, amelyet fontosnak tartunk ez pedig az ELÍTÉLÉS. Elfogadni azt hogy az emberek különbözőek.

A „Legnagyobb showman” egy musical film, amely

rögtön 3 Golden Globe díjat is bezsebelt. Megtörtént eseményt dolgoz fel, bár kiszínezve a készítők fantáziájával. A főszereplő Hugh Jackman akinek már volt egy sikeres musical filmje (2012 Nyomorultak). A cselekmény a már jól ismert felemelkedés majd az azt követő bukás sémáját követi ami a kiszámíthatósága ellenére is magával tudott ragadni.

A történetben Barnum szegényként ismer meg egy előkelő családot s azon belül is egy lányt, akivel egymásba szeretnek. Évek múltán feleségül veszi, amit a lány szülei elleneznek. Szegényesen élnek, aztán rátalál egy üres épületre, amit a felújítása után cirkuszként üzemeltet, amelyben lánya biztatására sok furcsa embert szerződött.

A film megkapta az Oscar-díjat a legjobb betétdal kategóriában (Keala Settle - This is me).

Csávás Flóra 7.b

Interjú Lucával

Egy beszélgetésemet szeretném megosztani a Lajtorja olvasóival. A 3. c. osztályos Vattai Lucát arra kértem, hogy saját élményei alapján mondjon néhány szót a vasárnapi gyerek- istentiszteletről.

- Luca, azt már tudom, hogy a Homokkerti Református Gyülekezetbe jársz gyerek - istentiszteletre. Mesélnél nekünk arról, hogy hogyan kerültél ebbe a közösségbe?

- Amikor első osztályosok voltunk, év elején kaptunk egy kis füzetet itt az iskolában. Először nem is értettem igazából mire való. Anyáéknak napokig nem is mutattam meg. Néhány nap elteltével, amikor végre odaadtam a szüleimnek – most már tudom – a Hívogató füzetet, akkor anyukám felajánlotta, hogy nézzünk körül, és én döntsem el, hogy melyik gyülekezetbe szeretnék járni. Több templomban is voltak gyerek - istentiszteleten. Az utolsó hely, ahova elmentünk, a Homokkert volt. Nagyon megtetszett. Aztán kiderült, hogy anyukám is ebbe a gyülekezetbe járt gyerekkorában.

- Milyen volt ez az első alkalom?

- Eleinte kicsit zavarban voltam, de nagyon tetszett az egész! A legizgalmasabb az volt, hogy nem csak meghallgattuk, hanem el is játszottuk a bibliai történetet. Azt is nagyon élveztem, hogy sokat énekeltünk és játszottunk az alkalom közben.

- Miért voltál zavarban ?

- Először is, nem ismertem senkit a csoportban. Aztán, itt az iskolában természetesen jártam hittanra, de az óvodában nem, így nem igazán ismertem a bibliai történeteket, énekeket. Az egész új volt nekem.

- Hittan óra előtt vagy után rendszeresen odajössz hozzám és elmeséled, hogy gyerek-istentiszteleten melyik bibliai történetet vettétek. Milyen időközönként jársz templomba?

- Minden vasárnap, kivéve, ha beteg vagyok.

- És a vasárnapi felkelés?

- Ez egyáltalán nem probléma.

Alig várom, hogy mehessek! Most már ott is vannak barátaim, nagyon jó a közösség. Sokat beszélgetünk. Az

Csizmadia Marcell, Puskás Bálint, Papp- Szabó Bálint 3.c rajza

alkalmak változatosak. Például rendszeresen kézműveskedünk, a magunk által készített gyurmafigurákkal adjuk elő a történeteket. Bábokat készítünk. Nem régen Sadrak Mésak Abéd-Negó történetét jelmezekbe öltöztve adtuk elő. Nagy ünnepekkor műsort adunk a templomban a „nagy” istentiszteleten. Minden nyáron van napközi gyerektábor, ahol nem csak egy órát, hanem egy egész hetet tölthetünk el együtt.

- Luca, miért fontos számodra a gyerek - istentisztelet?

- Óvodás voltam, amikor anyukám azt mondta nekem séta közben, hogy valakit még nem ismerek. - Tessék? Nem értettem mit akar ezzel mondani. Értetlenül megkérdeztem:

- Ki az?

- Isten – hangzott a válasz.

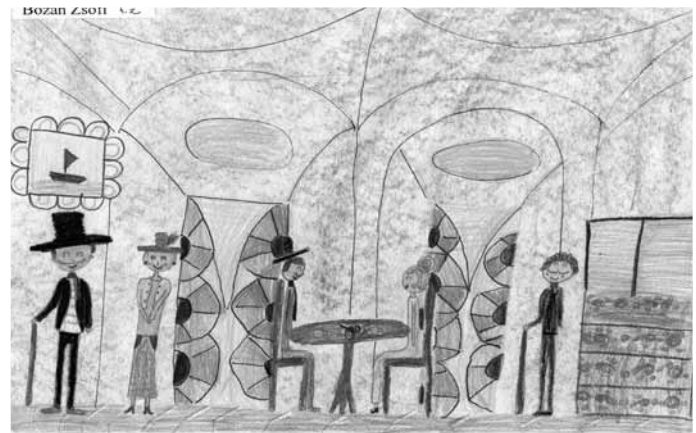
Tényleg nem ismertem, sőt nem is hallottam róla azelőtt. Ekkor beszélt nekem először Istenről. Olyan érdekes dolgokat mesélt, hogy egyre kíváncsibb lettem ki is az, és még többet akartam tudni Róla. Nagyon sok kérdésem volt ezzel kapcsolatban. Szüleimtől ajándékba könyveket és CD-ket kaptam, amelyek Istenről szóltak gyerekeknek. Ezeken az alkalmakon még jobban megismerhetem Őt, még többet megtudhatok Róla. Ezért fontos nekem a vasárnapi gyerek – istentisztelet.

Nyíri Fruzsina

Rajzpályázat

„Talpra magyar, hí a haza” szólított fel minden magyart Petőfi Sándor, mintegy 170 évvel ezelőtt Nemzeti dal című versében. Felhevítő, küzdésre buzdító soraival kívánt összekovácsolni fiatalot és öreget, nőt és férfit egyaránt. A márciusi ifjak vezetésével a forradalmi megmozdulás az osztrák elnyomással szemben vér nélkül győzött 1848 március 15-én, melynek emlékét méltán őrizzük szívünkben mind a mai napig. Ennek tiszteletére hirdettünk rajzpályázatot a 3-4. osztályosok körében. Sok színvonalas, a forradalmi érzést hangulatot kifejező alkotás született, melyeket iskolánk aulájában lehetett megtekinteni. Köztük külön említésre méltóak a 3.c osztályosok, akik Kányádi Sándor: Nyergestető című versére készült rajzokat alkottak. Ezúton gratulálunk minden díjazott tanulónak.

Horváth-Soós Dóra Anikó

Versvariációk a 4. b-ből Weöres Sándor Csiribiri című versére

Dalmi-Dienes Borka: Emeletes

Emeletes, emeletes ágyban vagy, dunna duzzad, ébren vagy.	Emeletes, emeletes buszban vagy, Londonba mész, már holnap.
Emeletes, emeletes házban laksz, kutyád vakkant, virslit kap.	Emeletes, emeletes babaház, Bori, Panni téged vár.
Emeletes, emeletes tortát kapsz, eperkrémes, tejszínhab.	Emeletes, emeletes ágyban vagy, holdfény ragyog, álmos vagy.

Gyuricsku Márton: Ruhásszekrény

Ruhásszekrény, ruhásszekrény, pulóver, hideg van ma, vedd ezt fel!	Ruhásszekrény, ruhásszekrény, nadrágzseb, ebben tárold pénzedet!
Ruhásszekrény, ruhásszekrény, széldzseki. Hidd el ez most, megéri!	Ruhásszekrény, ruhásszekrény, ha üres, mi kell bele? Öltözet.
Ruhásszekrény, ruhásszekrény, kiscatya. Szemérmes vagy? Vedd fel ma!	Ruhásszekrény, ruhásszekrény, varázslat, tárold benne ruhádat!

Meglepő dolgok a nagyvilágból

Ágyúval lövik az eget a jégkárók ellen

Még hozzá Magyarországon a, szentesi gyümölcsstermelők védekeznek így a jégkárók ellen. A jégvédelmi ágyúval tavasszal veszik célba az eget. Hazánkban egyelőre talán tíz gazdaságot védenek ezzel a nagyon egyszerű elven működő eszközzel. Veszély esetén pár másodpercenként egy hatalmas tartályban acetilén és levegő keveréke robban be, a hanghullámok pedig egyre növekvő, koncentrikus körökben egy hatméteres kéményen át az ég felé törnek. Tulajdonképpen egy gigantikus tölcser alakul ki, amelyben meleg levegő áramlik fölfelé. A felhőzetben így előbb-utóbb magasabbra tolódik az úgynevezett nullapont, ahol a víz jéggé fagy. Mivel a keletkezett jégszemcsék 3000 helyett akár 6000 métert zuhannak, szinte biztosan elolvadnak, mire földet érnek.

Húshagyó kedd az angolszászoknál Palacsinta Nap

Palacsinta Nap, nálunk húshagyókedd a nagyböjti időszakot, hamvazószerdát megelőző nap. Az angolszász országokban, mint az Egyesült Királyság, Írország, Ausztrália és Kanada ezen a napon palacsintaevéssel hagyják maguk mögött a farsangi időszakot. Az ezt követő 40 napos böjt alatt az angolszász felfogás szerint nemcsak a húsos, de a nehéz, hizlalt ételek fogyasztását is mellőzik, mint a vaj, és a tojás. A palacsinta pedig ezekből az összetevőkből áll, ezért egy Palacsinta ünnepel búcsúznak a kedvelt és könnyen elkészíthető desszertől. Az Egyesült Királyságban ezen a napon még palacsinta versenyt is tartanak, serpenyővel a kezükben futva kell dobálva többször megforgatni a palacsintát egészen a célig, egyes helyeken még jelmezbe is öltöznek a mutatóványhoz. A leghíresebb palacsinta versenyt az Anglia közepén fekvő Olney városában rendezik, ahol állítólag már 1445 óta megtartják a mulatságos népszokást.

Az első ember az Antarktiszon

Már évszázadokkal korábban sejtették a létezését, de csak 1820-ban sikerült felfedezniük az Antarktiszot. Ekkor látta meg először a partokat Fabian Gottlieb von Bellingshausen a Vosztok nevű hajóról, de nem tette a lábát a kontinensre. Az első ember, aki az Antarktiszra lépett, John Davis kapitány volt, 1821 február 7-én.

A halfarkasok a pingvin fészkek fosztogatói

A halfarkas egy 41-46 centiméteres madár. Sokat kalózkodik. Ahelyett, hogy maga halászna, hagyja, hogy más

madarak gyűjtsék össze a táplálékot, s azután elveszi tőlük. A tengerpartok közelében a fészkek kifosztására "szakosodott". A halfarkas kedvenc áldozata a csérek, bár azok is mesterien repülnek. Az állandó támadások hatására a csér elengedi a halat, mire a halfarkas megfordul, és elkapja azt a levegőben. E madár 18 évig is élhet.

Ezért bölcsesség fog...

A nyolcadik fog a legutolsó a sorban, ez a bölcsességfog. Azért kapta ezt a nevet, mert 18 és 25 éves kor között töri át a fogínyt, amikor a közhiedelem szerint, legtöbb tudás birtokában van az ember. Az alsó 8-as fog, általában a legnagyobb méretű fog, ami az emberi szájüregben találhatóak. Az embernek, mint fajnak már egyre kevésbé van szüksége bölcsességfogra, egyre kevésbé kell ténylegesen rágnunk (nyers élelmiszereket), ezért nincs szükség az erős állkapocsra, és emiatt rövidül, visszafejlődik az állkapcsunk. Az, hogy kinek mikor fejlődik ki elsősorban az étkezéstől függ, akik több húst fogyasztanak nagyobb valószínűséggel és korábban fejlődik ki a bölcsességfoguk. A mai fiatalabb generáció többségénél, mivel jóval több puha és feldolgozott élelmiszert fogyasztanak a bölcsességfogak egyáltalán nem nőnek ki.

Magyarországról elnevezett bolygók

Két kisbolygóóvi égitestet (a 434 Hungariát és az 1444 Pannoniát) is Magyarországról neveztek el. A 434 Hungaria kisbolygó, melyet 1898-ban fedezett fel Max Wolf német csillagász és a Budapesten tartott Csillagászati Konferencia tiszteletére nevezte el Magyarországról. A Hungaria pályájának érdekessége, hogy 2 csillagászati egységre kering a Nap körül, és ezzel a pályával a kisbolygók övének belső szélén jár. Pályahajlása is nagy, mintegy 30 fok. Az 1444 Pannonia (korábbi jelöléssel 1938 AE) kisbolygóövbéli égitest, amelyet Kulin György fedezett föl 1938. január 6-án Budapesten. Kulin György a Praesepe-nyílthalmaz északi felében akadt rá a kisbolygóra. Legközelebb csak január 22-én tudta észlelni, de február 25-éig további hat felvételt készített róla, majd három évvel később, 1941-ben sikerült újra megtalálnia. Legközelebb csak 1950-ben észlelték, viszonylag nagy pályahajlása miatt 1991-ig csak 24 megfigyelés gyűlt róla össze

A virágok titkai

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kert. Ebben a varázskertben a világ minden virága ott volt. Egyszer csak meglátogatta a virágtündér a kertet. Aztán megkérdezte a virágoktól, hogy mit kívánnak. A virágok nem mondtak semmit. A tündér nagyon elcsodálkozott. Majd megkérdezte tőlük, hogy miért nem beszélnek. Erre sem mondtak semmit. A tündér már furcsállta a dolgot. Egyszer csak megszólalt a pitypang és elmondta a panaszát: Azt szeretném – mondta a pitypang –, hogy minden virág tudjon beszélni! A tündér suhintott egyet a pálcájával és minden virág újra tudott beszélni. Aztán a virágok sorra elmondták panaszukat. Itt a vége fuss el véle.

Susztér Emma 3.b

A tojásfestés

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisfiú, akit úgy hívtak, hogy Máté. Máté nagyon szeretett tojást festeni, ezért benevezett egy tojásfestő versenyre. Csak azt nem tudta, hogy húsvétkor miért szoktak tojást festeni. Megkérdezte a szüleit, akik elmagyarázták, hogy tavasszal minden újjászületik, ezért a tojás az újjászületés jelképe. Máté nagyon szeretett rajzolni és sokat gyakorolt a versenyre. Szébbnél szébb tojásokat festett és megnyerte a versenyt.

Szénás Máté 3.b

2018 Tudod-e?

A természetvédelmi szervezetek minden évben szavazást indítanak az év kiemelt élőlényei címért. Céljuk, hogy felhívják a figyelmet a hazai különleges, vagy olykor a mindennapokban is látható fajokra, amelyek értékes elemei hazánk élővilágának. Megismerésük révén már Te is egy lépést tettél a védelmük érdekében, hisz a "különleges elbánásban" részesítés feltétele ezen élőlények beazonosítása.

Az év fája: Virágos kőris (*Fraxinus ornus*)

A Közép és Dél-Európában őshonos kőrisfajféle, a legészakibb előfordulása Magyarország, ahol a karsztbokorerdőkben találkozhatunk vele vadon. Nevezik mannakőrisnek is, mert felsebzett kérgéből édes lé csepeg, amiből

főként a mediterrán térségben édességet (mannát) készítettek és gyógyászati célokra is hasznosították. A beporzó rovarokat csábító ezüstös krémfehér dús virágai illatosak, a vesszők végén nyílnak 10-15 cm-es bugákban, májusban. Törzse igen hamar elágazik, magassága a környezetétől függően változó, 6-20 méteres egyaránt lehet. Terebélyes, gömbölyded koronája laza, kérge sima, szürke színű, rügyei szürkésbarnán molyhosak. Páratlanul szárnyalt, ép szélű levelei 5-9 levélkéből állnak. Jól tűri a szárazságot, a szennyezett városi levegőt. A közelben védett fásor a Bem tértől a Nagyerdőig övezi a villamos vonalát, és a DE főépülete mellett szintén gyönyörködhet a virágba boruló fákban.

Az év vadvirága: Kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*)

Európa nagy részén elterjedt, bár élőhelyeinek kiszáradása, átalakulása miatt mindenütt visszaszorulóban van. Kiszáradó lápréteken, hegyi- és mocsárréteken fordul elő, ám az utóbbi 50 évben számos

korábbi lelőhelyéről eltűnt hazánkban is. Előfordulása a hegy- és dombvidékeken, alföldeken is szórányos, hiányzik a Tiszántúl és a Dél-Dunántúl nagy részéről. A 20-60 cm magas élő növény tompa csúcsú levelei szálasak, csak az alsók szélesebbek, ezért virágtalan állapotban beleolvad a környező gyebe. Ám 3-5 cm-es sötét égszínkék virága már messziről felhívja magára a figyelmet. Júliustól szeptemberig virágzik, de egyes virágzó példányaival októberben, sőt akár november elején is találkozhatunk. Népi elnevezései között ismert a tüdőtárnics vagy tüdőfű és a rettegőfű is, mert egykor tüdőbaj gyógyítására is használták. Hazánkban védett, természetvédelmi értéke 10 000 Ft.

Az év rovара: Óriás szitakötő (*Anax imperator*)

A rovar elűzi nagy termetű fajtársait a saját területének tekintett vízpartszakaszokról, nem véletlen, hogy a fajt jelölő „imperator” kifejezés a latin imperare (parancsolni)

igéből származik. A felnőtt szitakötő hossza 60–80 milliméter. Szárnyfeszítávolsága 100–120 milliméter. A hím potroha égszínkék, hosszanti fekete csíkkal; a feje zöld. A nőstény potroha zöldeskék, széles barna rajzokkal. Szárnyaik tónusa enyhén barnás

vagysárgás. Alárvahossza 50 milliméter. Meghosszabbodott, fogóként szolgáló szájszervét (fogóálarc) előretolja, hogy zsákmányt fogjon. Az óriás szitakötő magányos lény. A hímek territoriálisak, és sokszor halálig verekednek egy területért. Reggel előbb fel kell melegednie ahhoz, hogy tudjon repülni. Kitűnően repül, lakóhelyétől nagyobb távolságokra is elkalandozik olyannyira, hogy sokszor a városokban is feltűnik. A felnőtt állatok repülő rovarokkal táplálkoznak, a lárvák gerinctelenekkel és ebihalakkal. Az egy-két évig tartó lárvállapot után (egyes lárvák egyszer, mások kétszer telelnek át) a felnőtt szitakötő mintegy 4 hetet él. Repülési ideje júniustól augusztus végéig tart. Hazánkban 64 szitakötő faj él, közülük 22 faj törvényes védelem alatt áll, 5 pedig fokozottan védett, ez utóbbiak eszmei értéke 100 000 Ft.

Az év gombája: Közönséges süngomba (*Hericium erinaceus*)

A különleges megjelenésű, gyógyhatású, ehető gomba hazánkban 2005 óta védett, gyűjtése tilos. Az öreg erdők európai szintű ritkulása miatt indokolt az üde bükk- és tölgyerdőkben termő parazita faj védettsége. A termőhely

megőrzésével, a holt faanyag megtartásával biztosítható az élő, öreg fatörzsek repedéseiben, üregeiben és tuskókon növő faj fennmaradása. Szeptembertől novemberig terem, 10-25 cm nagyságú, gumószerű, húsos, legtöbbször nyeletlen, fehéres színű felülete szálasan felszakadozó, sűrűn lecsüngő, deres tüskékkel (csapokkal) fedett. Termeszthető faj. Természetvédelmi értéke: 5 000 Ft

Az év madara: Vándorsólyom (*Falco peregrinus*)

A vándorsólyom a sólyomfélék családjának az egyik legnagyobb elterjedési területtel rendelkező képviselője. Mérete körülbelül akkora, mint egy nagytestű varjúé. Kékesszürke háta, hófehér alapon

sorokba rendeződött fekete, csepp alapú pettyes hasi része és fekete feje van, amelyen szintén fekete „bajusz” húzódik. A tojó jóval nagyobb, mint a hím. A vándorsólyom főleg a sebessége miatt ismert, mivel zsákmányszerzéskor irányított zuhanórepülés közben képes elérni a 322 km/h-t, és ezzel a Föld leggyorsabb állata. Költőterülete az arktiszi tundrától a trópusokig terjed, ezzel a világ legelterjedtebb ragadozómadara. A madár magyar, angol és tudományos nevei mind arra a tulajdonságára utalnak, hogy a faj északi populációit alkotó egyedei igen vándorló kedvűek. A természet tudósok szerint körülbelül 17–19 alfaja van. Bár legfőbb táplálékát a közepméretű madarak alkotják, a vándorsólyom kisebb emlősökre, hüllőkre, sőt még rovarokra is vadászik. Az ivarérettséget egyéves korban éri el. A felnőttek egész életre „házasodnak”, addig hűek egymáshoz,

amíg egyikük el nem pusztul. Tojásait a sziklák szélére, újabban a városok tömbházaira is rakja; fészke alig van, vagy egyáltalán nincs. Sok helyen ez a ragadozómadár veszélyeztetett fajjává vált, főleg a nagy hatású rovarmérgek miatt, mint amilyen a DDT is volt. Miután ezt az 1970-es évek elején betiltották, a vándorsólyom állományai újra növekedésnek indultak. A faj védelmében világszerte tevékenykedő szakemberek a IV. Nemzetközi Vándorsólyom-védelmi Konferencia keretében Budapesten tanácskoztak 2017. szeptember 27 - október 1. között. Hazánkban fokozottan védett, eszmei értéke 500.000; Ft.

Az év hala: Balin (*Leuciscus aspius*)

Teste torpedó alakú, áramvonalas. Színe, hátoldalán grafitzürke, oldalán ezüstösen csillogó, hasa fehér. Teste kissé síkos, bőrét apró pikkelyek fedik. Úszói erőteljesek, nagyok, főleg a farokúszó, amely e vízben a gyors haladást teszi lehetővé, színük palaszürke. A hátúszója nagy első sugara kemény, ha a balin a felszín közelében úszik, gyakran kilátszik a hátúszó hegye a vízből, mintegy barázdát húzva. Innen lehet tudni, hogy a balin a felszín közelében vadászik. Feje nagy, szájnílása csúcsba nyíló, mélyen bevágott, alsó ajka kampósan végződik. Kis halakra, elsősorban kűszökre vadászik, de a kifejlett példányok ragadozó mivoltuk ellenére szívesen fogyasztják a vízbe eső rovarokat és lepkéket is. Főleg tiszavirágzásokor figyelhetünk meg nagy balincsapotokat, amint a víz felett repülő kérészt kapkodják. Mivel fogai nincsenek, áldozatát egyetlen szippantással nyeli el, sőt előfordul, hogy a balin az orrával kiüti a vízből a kishalat, s mikor az bódultan visszaesik, akkor kapja el. Érzékszervei rendkívül fejlettek, oldalvonala kitűnően érzékeli a vízben a rezgéseket, szeme nagy szemgyűrűje citromsárga. Testhossza 70-80 cm is elérheti. Legnagyobb testsúlya 6-7 kilogramm.

Az év emlőse: Nyugati földikutya (*Nannospalax leucodon*)

Az élőhelyük szűkülése miatt a kihalás szélén álló hengeres testalkatú, apró rágcsáló. A felszínen kellemetlenül érzi magát a föld alatti üregek vaksi lakója, csak nagyon ritkán jön fel, és kifejezetten magányos állat. A sztyeppterületeket kedveli, a nedves, mocsaras élőhelyeket kerüli. Nincsenek fülkagylói, szemeit bőrhártya borítja, azok csak a fény és a sötét megkülönböztetésére alkalmasak. Szaporodási időszaka március-áprilisra tehető. Táplálékát növényi gyökerek alkotják, ezért a kertek kártevője lehetne, a lakott területekről viszont ma már szinte teljesen eltűnt. Magyarországon három faja fordul elő, de mindegyik nagyon ritka, kihalással veszélyeztetett. Fokozottan védett faj, eszmei értéke 1 000 000 Ft.

Lapozgató

Gerald Durrell: Rokonom, Rosy

földdel teszik egyenlővé Lord Fenneltree ősi fészket, szétverik Mr. Clattercup vadonatúj színházát, de közben azért néhány jó barátot is találunk, sőt Adrian fülig szerelmes lesz.

Gerald Durrell ifjúsági regényt írt, a tőle megszokott humorral és állatszeretettel. Jó szívvel ajánljuk hattól százhat évesig mindenkinek!

Jules Verne: Észak Dél ellen

A kalandos regény története a múlt század hatvanas éveiben játszódik az amerikai délen, a polgárháború idején amikor a rabszolgatartó Dél és a rabszolgaság ellenes Észak között véres csaták dúltak. A regény hőse James Burbank, a gazdag és emberséges floridai ültetvényes, a rabszolgaság eltörlésének híve. Jacksonville városka közelében él családjával – feleségével és leánykájával. Fia, Gilbert a polgárháború kitörésekor átszökött az északiakhoz, és most a Saint John folyón Jacksonville felé tartó Dupont tengernagy hajóján teljesít

szolgálatot. A háborús hírek ugyan megnyugtatóak, de James Burbank szorongatott helyzetben van. Régi ellensége, egy Texar nevű kétes alak, – aki szenvedélyesen védelmezi a rabszolgaságot – állandóan izgatja Jacksonville csőcselékét Burbank ellen. Be is idézteti a bíróság elé, ott többek között szemére veti, hogy bár a rabszolgafelszabadítás híve, saját ültetvényén mégsem szabadítja fel a rabszolgákat. Burbank nem veszi észre a csapdát, s kijelenti, hogy négerai ettől a perctől kezdve szabadok. Mindez azonban csak ürügy Texarnak arra, hogy amint a hatalmat a kezébe kaparintja, felfegyverzett embereivel megtámadja Burbank birtokát, s kegyetlen pusztításokat végezzen. Az ültetvényes és immáron szabad négerai a kastélyon belül védekeznek, s mikor a helyzet veszélyessé válik, Burbank családja nőtagjait biztonságba akarja helyezni. Texar azonban elrabolja Burbank kislányát és a félvér Zermah-t, a dajkát...

A regény fő érdeme, hogy az amerikai polgárháborúról hiteles képet és könnyen elsajátítható ismeretanyagot ad.

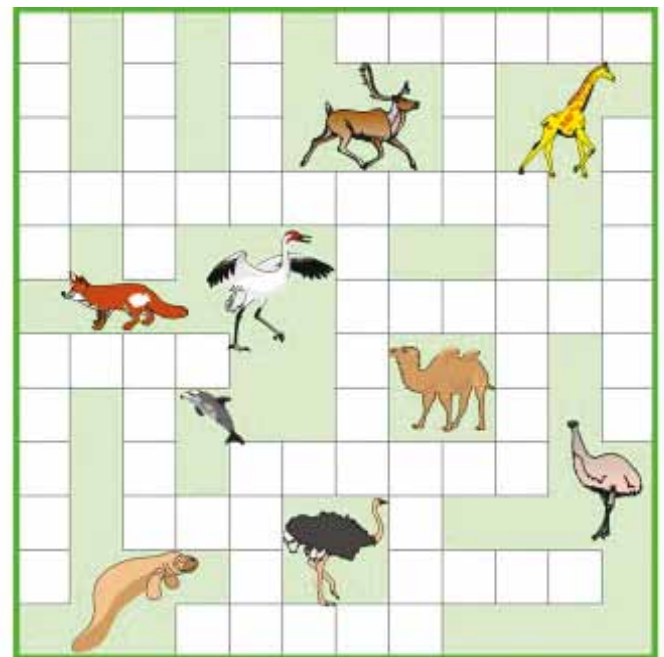
Rejtvényes

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9

					3		8	5
		1		2				
			5		7			
		4				1		
	9							
5							7	3
		2		1				
				4				9

Egészítsd ki!

A szavakból, melyeket fentről lefelé kell olvasni, hiányzik az első betű. Ha ezeket kitalálod, az 1. rejtvény felső sorában egy növény, a 2. rejtvény felső sorában egy állat nevét kapod meg.

ÍRD BE AZ ÁLLATNEVEKET!

Az itt felsorolt állatneveket úgy kell elhelyezni az ábrában, hogy annak minden négyzetébe kerüljön betű. Egy állat neve azonban kimarad. Melyik?

BORZ, DARU, DELFIN, EMU, FARKAS, GEPÁRD, HIÉNA, NANDU, PÁRDUC, PÁVA, PUMA, RÉNSZARVAS, RÓKA, ROZMÁR, STRUCC, TATU, TEVE, TÚZOK, VIDRA, ZSIRÁF.

A Lajtorja elkészítésében részt vettek;

*Bajiné Takács Margit, Bencze Gábor, Csontos Zoltánné, Egresi László, Emberné Balogh Emőke, Erdei Zoltánné, Erdődiné Sándor Katalin
Engszler Attila, Erdei Zoltánné, Fehérné Szóráth Márta, Horváth-Sóos Dóra Anikó, Juhász M. Tünde, Kálmándi Zoltánné
Kiss Edit, Kursinszky Viola, Kurgyisné Nagy M. Zsuzsa, Pócsik Anett, Szilágyi Tamás*

Készült a DELA kft. nyomdájában, Felelős vezető: Ujvári Béla, Tel.: 52/955-634

*Felelős kiadó: Ember Sándor igazgató
Lapzárta: 2018-03-19*